

ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันสิบห้าวัน
เหตุผลอันสมควรและการนับระยะเวลารวมนวันหยุดราชการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ นอกจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่ตนมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้ว จะต้องรักษาวินัยอย่างเคร่งครัด ไม่กระทำความผิดวินัย กรณีที่ไม่อาจมาปฏิบัติราชการไม่ว่าจะมีสาเหตุจากเรื่องใดก็ตาม ก็จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลาประเภทนั้น หากไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง อาจเป็นความผิดวินัยได้

ดังเช่น การที่ข้าราชการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งการพิจารณาความผิดทางวินัยดังกล่าว จะต้องพิจารณาเหตุผลอันสมควรของการละทิ้งหน้าที่ราชการ และระยะเวลาต้องติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวัน

คดีปกครองคดีนี้

ต่อเนื่องรวมนวันหยุดราชการด้วยหรือไม่แล้ว ศาลปกครองสูงสุดยังได้วางหลักปฏิบัติราชการว่าในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการจะต้องปฏิบัติหน้าที่เฉพาะภายใต้ภารกิจในกลุ่มงานที่มีคำสั่งแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่

ข้อพิพาทในคดีนี้ มูลเหตุเกิดขึ้นจากการที่ข้าราชการไม่มาปฏิบัติราชการติดต่อกันต่อเนื่องเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่ได้ส่งใบลาหรือแจ้งผู้บังคับบัญชาถึงเหตุที่ไม่อาจมาปฏิบัติราชการได้และในช่วงระหว่างวันที่ขาดราชการมีวันหยุดราชการด้วย หลังจากการสอบสวนวินัยร้ายแรง ผู้มีอำนาจได้ออกคำสั่งปลดออกจากราชการ ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการตามมาตรา ๘๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่ออุทธรณ์คำสั่งปลดออกจากราชการและคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ ข้าราชการท่านนี้ (ผู้ฟ้องคดี) จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีการพิพากษา หรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการ

โดยคดีนี้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เดิมดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. และต่อมาเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ที่กลุ่มบังคับโทษปรับ โดยมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งแต่งตั้ง ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.

ผู้ฟ้องคดีขาดราชการระหว่างวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ระหว่างวันที่ขาดราชการดังกล่าวมีวันหยุดราชการ คือ วันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดชดเชยสำหรับวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า การนับวันขาดราชการได้มีการนับวันหยุดราชการรวมเข้าไปด้วยซึ่งหากหักวันดังกล่าวออกถือว่ามิได้ขาดราชการติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน ตามที่ถูกลงโทษ นอกจากนี้ในวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ โรคเก๊าท์ซึ่งเป็นโรคประจำตัวของผู้ฟ้องคดีกำเริบ จึงได้โทรศัพท์ไปปรึกษาแพทย์โดยได้รับคำแนะนำให้ซื้อยามาทาน และในวันที่ ๑๑ ถึงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ ได้ออกปฏิบัติหน้าที่ร่วมสืบสวนและจับกุมนักค้ายาเสพติด โดยผู้บังคับบัญชาก็ทราบและได้อนุญาตด้วยวาจาแล้ว จึงไม่ได้ละทิ้งหน้าที่ราชการ

ปัญหาว่า ผู้ฟ้องคดีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุ อันสมควร ขาดราชการหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยคดีนี้โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ประเด็นแรก ในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่อื่นตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง (วันที่ ๑๑ ถึงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓) นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่หน้าที่ตามภารกิจในกลุ่มงานของตน ดังนั้น จะถือว่าเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการหรือไม่ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยวางหลักการปฏิบัติราชการไว้ว่า ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานเฉพาะงานในกลุ่มงานตามที่มีอำนาจได้มีคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาจะสั่งการเป็นอย่างอื่น โดยข้าราชการทุกคนต้องใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของตน ซึ่งการพิจารณาว่าข้าราชการผู้ใด มีหน้าที่ใดนั้น พิจารณาได้ดังนี้ ๑) พิจารณาจากระเบียบและกฎหมาย ๒) พิจารณาจากมาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง ๓) พิจารณาจากคำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชา และ ๔) พิจารณาจากพฤติการณ์

ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ปฏิบัติราชการเฉพาะงานในกลุ่มบังคับโทษปรับ เว้นแต่ผู้ซึ่งมีอำนาจบังคับบัญชาจะสั่งการเป็นอย่างอื่น เมื่อไม่ปรากฏว่ากลุ่มบังคับโทษปรับที่ผู้ฟ้องคดีสังกัดอยู่มีภารกิจการสืบสวน และจับกุม นักค้ายาเสพติด และการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้ฟ้องคดีเข้าร่วมต้องเป็นกรณีที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. และจะใช้อำนาจในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ได้ต่อเมื่อผู้บังคับบัญชา มอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติ และต้องปฏิบัติเฉพาะกรณีที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาคนใดมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติภารกิจอื่นนอกเหนือจากภารกิจในกลุ่มงานของตน

จึงเป็นการกระทำนอกเหนือหน้าที่และไม่อาจถือได้ว่าในวันดังกล่าวผู้ฟ้องคดีได้มาปฏิบัติราชการ

ประเด็นที่สอง การที่ผู้ฟ้องคดีขาดราชการถือว่ามีเหตุผลอันสมควรหรือไม่ โดยผู้ฟ้องคดีไม่ได้ส่งใบลาหรือแจ้งสาเหตุให้ผู้บังคับบัญชาทราบและภายหลังได้แสดงใบรับรองแพทย์ของโรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งได้ออกภายหลังจากวันที่ผู้ฟ้องคดีไม่มาปฏิบัติราชการถึง ๓ เดือน

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า จากข้อความที่ระบุในใบรับรองแพทย์ประกอบกับถ้อยคำที่ นายแพทย์ ว. ให้ไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ได้ความว่า ใบรับรองแพทย์ที่ออกให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงการบันทึกอาการของโรคตามที่ได้มีการสอบถามประวัติการเจ็บป่วยของคนไข้จากคำบอกเล่าของผู้ฟ้องคดี โดยที่ไม่ได้มีประวัติทางการแพทย์อื่นมาประกอบการวินิจฉัยโรคว่า ในระหว่างวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีมีอาการเจ็บป่วยตามที่ผู้ฟ้องคดีบอกเล่าจริงหรือไม่ อีกทั้งใบรับรองแพทย์ได้ออกภายหลังจากวันที่ผู้ฟ้องคดีไม่มาปฏิบัติราชการถึง ๓ เดือน

จึงรับฟังไม่ได้ว่าในระหว่างวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีมีอาการเจ็บป่วยด้วยโรคเก๊าท์ดังที่กล่าวอ้าง การไม่มาปฏิบัติราชการในระหว่างวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ประเด็นที่สาม การนับระยะเวลาละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวัน ต้องนับวันหยุดราชการรวมเข้าไปด้วยหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ต้องนับต่อเนื่องกันและเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไว้แล้วตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร. ๐๗๐๙.๒/๑๐๐๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีไม่มาปฏิบัติราชการในระหว่างวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ รวม ๑๘ วัน ซึ่งมีวันหยุดราชการอยู่ระหว่างช่วงกลางของวันที่ผู้ฟ้องคดีขาดราชการติดต่อในคราวเดียวกัน โดยไม่ได้ส่งใบลาหรือแจ้งสาเหตุในการไม่มาปฏิบัติราชการให้ผู้บังคับบัญชาหรือต้นสังกัดทราบ

จึงเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

คำพิพากษาดังกล่าวเป็นอุทธรณ์ที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการว่า การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ นอกจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่ตนมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้ว จะต้องรักษาวินัยอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการลาราชการ จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลาประเภทนั้น และในกรณีที่การขาดราชการโดยมีวันหยุดราชการอยู่ระหว่างวันที่ขาดราชการติดต่อในคราวเดียวกัน การนับวันที่ขาดราชการต้องนับต่อเนื่องกัน หากขาดราชการติดต่อในคราวเดียวกันเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ถือว่าเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่อาจถูกลงโทษถึงขั้นปลดออกดังเช่นคดีนี้